לב המועדים

עלון חודשי בענייני הלכה ומנהגים, מתוך סדרת הספרים "לב המועדים"

הלכות והליכות בעניין ל"ג בעומר

גיליון קמ"ח

ל"ג בעומר

ל"ג בעומר שלושים ושלשה ימים לספירת העומר שהוא לעולם חל בי"ח באייר וחל רק בימי אגה"ו (מנהגי מהרי"ל).

באיזה יום חל ל"ג בעומר: ל"ג בעומר חל באותו יום שחל פורים שלפניו, וסימנך (תהלים סה, י) "פלג אלהים מלא מים" **פורים ל"ג** בעומר (שו"ע תכח, א), **יש שכתבו סימן אחר** פלג"ש כלומר ר"ת, **פורים ל"ג** בעומר **שווים** (ספר מטעמים).

זהירות בספירת העומר

צריך להיזהר בערב ל"ג בעומר מבין השמשות שלא יאמר היום ל"ג בעומר עד שלא יברך ויספור בלילה ככל יום, **והטעם:** כדי שלא להיכנס בחשש ספק ברכה (תוס' חיים על חיי אדם כלל קמא ס"ק יא). אמר קודם בין השמשות היום כך וכך, אין בכך כלום, **והטעם:** משום שאינו זמן הספירה (שו"ע תפט ד).

מתי נפטר רשב"י

הדעה הקובעת שרשב"י נפטר בל"ג בעומר המקור לדבר זה מתלמיד האר"י (הרה"ק רבי חיים ויטאל זצ"ל בספרו פרי עץ חיים שכ"ב פרק ו) שכותב הטעם שמת רשב"י ביום ל"ג בעומר כי הוא מתלמידי ר"ע שמתו בימי ספירת העומר (וכן כתב החיד"א בספרו ברכי יוסף תצד אות ז בשם י"א, וכן כתב הבני יששכר בספרו מאמרי אייר מ"ב אות ו, וכן כתב בכה"ח תצג כו).

ויש אומרים: שלא נפטר ביום זה והשמחה בל"ג בעומר לפי שביום זה העמיד את חמשת התלמידים הגדולים והם הפיצו את אור התורה בעולם ואחד מהתלמידים היה רשב"י (חיד"א בספרו טוב עין סימן יח אות פז). ומה שכתוב בברכי יוסף שיום פטירת רשב"י היה בל"ג בעומר על פי הפרי עץ חיים כבר יודע שבנוסחאות כתבי האר"י היה ערובוב ובשער הכוונות כתב שיום ל"ג בעומר הוא יום שמח רשב"י שהוא אחד מחמשת התלמידים שהעמיד רבי עקיבא אבל לא נאמר שהוא יום פטירת רשב"י. (ספר מראית העין ליקוטים סימן ז אות ח).

ויש אומרים: שמטעם זה יש גם לר"ע שמחה ביום ל"ג בעומר ולכן יושבי העיר טבריה הולכים להשתטח גם במערת רבי עקיבא וגם למצבת רבי מאיר בעל הנס שאפשר שי ש לו גם שמחה כיון שהוא אחד מחמשת התלמידים וכן צריך ללכת לקבר ר' יהודה בר אלעאי כי גם הוא מחמשת תלמיד רבי עקיבא (רבינו בן איש חי בספרו לשון חכמים עמוד קפו).

ויש אומרים: ששתי הדעות אמת, באותו היום הוא יום פטירתו וגם ביום הזה סמך את חמשת תלמידיו (כה"ח תצג אות כו, מרן הסטייפלר הובא בארוחת רבינו חלק ב עמוד צז).

ומרבים בו קצת בשמחה (שו"ע תצג, ב)

הטעם ששמחים ביום זה אע"פ שביום מיתת צדיק יש להתענות (פרי חדש תצג ב), כמו שכתב הטור (תקפ) שאלו הימים שמתענים בהם בא' בניסן מתו בני אהרון בי' בניסן מתה מרים.

משום שביום זה פסקו תלמידי ר"ע למות (דרשות מהרי"ל, טור תצג א, משנ"ב תצג ס"ק ח, בשם הגר"א).

ומיהו הפרי חדש (שם ב) לא ניחא ליה בטעם זה, דמה בכך שפסקו למות, ומקשה הרי לא נשאר מהם אפילו אחד ומה טיבה של שמחה זה.

וכתב שהטעם לשמחה: לפי שביום זה הסמיך ר"ע את חמשת תלמידיו וביניהם היה רשב"י והם לא מתו כקודמיהם והם המשיכו את התורה (פר"ח שם).

ראית הגר"א שכיון שפסקו למות מרבים בשמחה

מדברי הגמרא בתענית (ל, ב) שאומרת שביום ט"ו באב פסקו מתי המדבר למות ואמרינן התם דמשום הכא לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב הרי כיון שפסקו למות הוי יו"ט ולפי דברי חז"ל שבאתו יום פסקו תלמידי ר"ע למות עושים יום שמחה (הגר"א בהגהותיו לשו"ע תצג ס"ק ט).

טעם אחר: על פי דברי הגמרא שכתבה שכולם מתו בפרק זמן אחד ואחר כך כתוב שכולם מתו מפסח עד עצרת, אין הפירוש שבשנה אחת מתו כולם בזמן הזה מפסח עד עצרת, אלא רק שבאמת מיתתם נמשכה כמה שנים, ובכל שנה ושנה מתו מקצתם רק שכולם מתו בזמן הזה בכל שנה ושנה, וכיון שעבר הזמן כבר היו בטוחים שלא ימותו באותה שנה וזה כונתם שכתבו שם שפסקו למות תלמידי ר"ע שלא היו מתים רק עד ל"ג בעומר לכן עושים יו"ט ביום זה כי כשבא ל"ג בעומר היו בטוחים מן המיתה על השנה והיו שמחים לכך גם היו אנו עשים יום זה למשתה ושמחה לפי שפסקו למות ביום זה ואף שאחר כך מתו כולם מ"מ מתחלה בכל שנה היה

העלון נתרם לע"נ הרב מנחם יצחק בן שמואל חיים ז"ל. ת.נ.צ.ב.ה.

יום זה ליו"ט שבו פסקו מלמות בכל שנה (שם אריה לר' אריה ליבוש בן אליהו בעל ערגות הבושם סימן יד).

טעם אחר: לפי שימי הספירה מכוונים לחמישים שנות האדם לאחר עשרים שנות הנעורים וכיון שעברו עליו ל"ג שנים ולא חטא שוב אינו חוטא, וזכר לדבר שאנו מדקדקים לעשות יו"ט קצת בל"ג בעמר לזכר שבו עברו רוב ימים שבהם ב' חלקים ממ"ט ימי הספירה (מהרש"א חידושי אגדות מועד קטן כח, א).

טעם אחר: לפי שהוא יום פטירת רשב"י ורצונו הוא שישמחו ביום הילולא דיליה כדאיתה בזוהר (אר"י, בברכ"י תצג, בני יששכר מאמרי אייר מאמר ג' אותיות ב' ו', חכמת אדם כלל קלא אות יא).

טעם אחר: לפי שביום זה התחיל לרדת המן לבני ישראל היוצאים ממצרים כי בחמשה עשר לחודש השני [אייר] באו למדבר סין (כמבואר בשמות טז א) וילונו על משה ואהרון ונמשך הדבר ג' ימים עד שירד המן זכר לזה אנו שמחים (שו"ת חת"ס יו"ד סימן רלג ד"ה אמנם, וכ"ה בחת"ס עה"ת פרשת בשלח בד"ה בשבתנו על סיר הבשר).

טעם אחר: לפי שהשמחה היא על הנס שנעשה לרשב"י שניצול מחרב המלכות שגזרה עליו מיתה, וקבעו את השמחה ביום מיתתו לפי שהרוגי מלכות אינם נקברים, ונמצא שקברו מוכיח על הנס שמת בידי שמים ולא בידי אדם נמצא השמחה היא על הנס (שו"ת שם אריה או"ח סימן יד).

טעם אחר: לפי שביום זה נסתלק מן העולם וגם יצא מהמערה שבה נתחבא הוא ובנו י"ג שנה (ערוה"ש תצג, ז).

טעם אחר: לפי שרשב"י עצמו שמח ביום מיתתו (אוצר כל מנהגי ישורון עמוד פז).

טעם אחר: השמחה היא על גילוי הסודות והאדרא זוטא ע"י רשב"י ביום פטירתו (בני יששכר מאמרי חודש אייר מאמר גל עיני אות כג).

טעם אחר: לפי שמכל הצדיקים לא היה מי שהבטיח לכלל ישראל להצילם מיום הדין ולפטרן מן הדין (עיין סוכה מה, ב) והואיל וביום פטירתו הוא גם ממליץ טוב בעד כלל ישראל ע"י הסנגוריה שהוא מלמד עליהם לכן עושים סעודה ושמחה באותו יום (שיח יצחק, לרבי יצחק אלפייה עמוד קכו).

צריך לשמוח ביום זה

במג"א (ג) הביא (מספר הכוונות) שגדול אחד [רבי אברהם הלוי ויש אומרים גדליה הלוי] היה רגיל לומר בכל יום נחם בכל יום ואמרו אף ביום ל"ג בעומר ונענש

אמר לו האר"י משמיה דרשב"י שאמר לו אמור לאיש הזה למה הוא אומר נחם ביום שמחתי , שמשום כך יהיה בנחהמה בקרוב, וכך היה שמת לו בנו הגדול.

וביאר החיד"א בספרו ברכי יוסף שאף ששנים רבות היה אומר כן ולא נענש מכל מקום באותו הזמן המעשה היה במירון בקבר רבי שמעון ולכן נענש.

נוהגים להדליק מדורות ביום זה

והטעם: לפי ששבעת השבועות של ספירת העומר הם כנגד ז' קולות שבמזמור לדוד (פרק כט) בתהילים "הבו לה' בני אלים" והשבוע החמישי הא כנגד "קול ה' חוצב להבות אש" ע"כ מרבים אנו אור בל"ג בעומר שהוא השבוע החמישי שהספירה היא "הוד שבהוד" והוא ג"כ הילולא דרשב"י (טעמי המנהגים אות תרז).

טעם אחר: לפי שהמדורה הם זכר למשואות שהיו מעלים להודיע על קידוש החודש, והרומאים הכובשים אסרו לעשות זאת לכן המדורות הם סמל של מרד, ולכן ביום הילולא דרשב"י שהיה המדור הגדול נגד הרומאים תלמידו של ר"ע שהיה נושא כליו של בר כוכבא (שנלחם ברומאים) מדליקים מדורות על קברו ובמקומות שונים, לרמז על חרותינו ופדות נפשינו מכל שלטון זר (זיו המנהגים עמוד קה).

טעם אחר: לפי שיום פטירתו של רשב"י היה יום ארוך יותר שבאותו יום גילה סודות ולא היה רשות לשמש לשקוע עד שסיים לגלות הסודות, **ועוד** שבשעת פטירתו הקיף עמוד דנהורא [עמוד של אור] את מטתו (בני יששכר ח' אייר מאמר ג ו).

עליה לציון הקדוש במירון

יש הנוהגים: לנסוע לציון הרשב"י בל"ג בעומר במירון ועושים שם שמחה גדולה בשירה וריקודים (עין שער הכונות דף פז א).

יש מתנגדים למנהג זה, והטעם: לפי שלא היה דעתו נוחה לעשות יום שמחה ממה שתקנו חז"ל ומוסיף שהרי על מיתת צדיקים מתענים ואין עושים יו"ט (הובא בשדי חמד ח"א מערכת א"י אות ו בשם בפ"ת יור"ד סימן רנא ס"ק ד בשם הגה"ת חת"ס יור"ד ס' רלז, שואל ומשיב במהדורא חמישאה ס' טח סו ד"ה הנה).

חלאקה בל"ג במירון

מנהג קדום מובא בשער הכוונה (ענין ספירת העומר דף פו עד ודף פז, א) והרב רבי יונתן שאגי"ש העיד לי שבשנה הראשונה קודם שהלכתי אני אצלו ללמוד עם מורי ז"ל [האר"י] הוליך את בנו הקטן שם עם כל אנשי ביתו ושם גילח את ראשו כמנהג הידוע ועשה שם יום משתה ושמחה (עיין שערי תשובה תקלא ז). וכ"כ בלחם מן השמים (ענין ספירת העומר) שטוב לעשות כן.

הטעם שנהגו לעשות חלאקה במירון: על פי הגמרא בשבת (קלח ,ב) תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר (דברים לא כא) "כי לא תשכח מפי זרעו", א"כ הבטיח לנו רשב"י שלא תהא התורה נשכחת מפי זרעינו וזרע זרעינו, לכן כשמכניסים אותו למצוות ולתלמוד תורה אומרים על קברו של רשב"י הבטחת שלא תשתכח תורה הבאנו את בנינו המיועד ליכנס לתורה ואנו מבקשים שזכות הצדיק יגן עליו שלא תשתכח תורה (מובא בהקדמת לספר אבני חפץ בשם ר' יעקב מאיר שכטר).

נהגו לשיר פיוט "בר יוחאי" ביום זה

פיוט בר יוחאי מחברו חתום בראשי תיבות רבי שמעון בן לביא (שחיבר ספר כתם פז על הזוהר) תוכן פיוט זה הוא תיאור כבודו ומעלתו של רשב"י ולכן שרים זאת בעיקר בל"ג לכבוד התנא רשב"י.

אכילת חרובים

יש שנהגו לאכול חרובים ביום זה, והטעם: משום שמובא בגמרא (שבת לג, ב) כאשר רשב"י ורבי אלעזר בנו התחבאו במערה מפני הרומאים י"ב שנה נהיה להם נס ונבראו עץ חרובים ומעין מים בפתח המערה שמהם ניזונו, לזכר הנס אנו אוכלים חרובים ביום ההלולא של רשב"י (שערי הלכה ומנהג סימן רכב).

משחק חץ וקשת

נוהגים שבל"ג בעומר משחקים בחץ וקשת (אוצר דו"מ עמ 188), **והטעם:** לפי שיום זה הוא הלולא דרשב"י ואמרינן בירושלמי (ברכות פרק ט הלכה ב) רב חזקיה בשם רב ירמיה כל ימיו של רשב"י לא נראת הקשת בענן, לפי שזכות הצדיק הגנה על העם וביום עליתו למרום עושים סימן זכר לזה (בני יששכר מאמרי חודש אייר מאמר ג אותיות ד, ה).

טעם אחר: לפי של"ג בעומר הוא יום שמסוגל לקבלת התפילה, וקשת ר"ת שמע קול תפילותינו לרמז על כך.

האיך אכלו רשב"י ובנו מעץ חרובים

בעובדה דרשב"י איתא הכי אזלו טשו במערתא איתרחיש ניסא ואיזברא להו חרובתא ועינא מים [פירוש רבי שמעון ובנו אלעזר התחבאו במערה והיה להם נס שנברא להם עץ חרובים ומעין מים] (שבת לג, ב).

השאלה האיך אכלו רשב"י ובנו מעץ החרובים ולא חששו לערלה

כיון שהיה על יד הנס ועץ מנס אין בו דין ערלה דכתיב (ויקרא יט, כג) "ונטעתם כל עץ מאכל" והוא לא בא דרך נטיעה אלא דרך נס וליכא איסור כמו שמצאנו ברד"ק (במ"ב פרק ד, ז) בעובדא דנס השמן של אלישע דשמן שנברא על ידי נס אין בה חיוב תרומות ומעשרות כך נראה כאן דכיון שהיה על ידי נס אין חיוב של ערלה (שו"ת בית יצחק).

טעם אחר: על פי הירושלמי (פ"ק דערלה ה"ה) דאילן העולה במדבר שאינו מקום ישוב פטור מערלה, א"כ כיון שברחו למערה מחוץ לעיר שלא במקום ישוב פטור מערלה (שו"ת גבעות עולם).

טעם אחר: דבמקום פיקוח נפש היה מותר לאכול וכיון שלא היה להם דבר אחר לאכילה, ואם לא היה אוכלים היה בא לכלל פיקוח נפש לכך אכלו ולא חששו לאכילה (מחמדי תורה).

טעם אחר: על פי מה שאמרו רבותינו לא עביד קב"ה ניסא למגנא [הקב"ה לא עושה ניסים לחינם] כיון שראה רשב"י שעשה לו הקב"ה האי ניסא ידע דלא עביד הקב"ה ניסא למגני וודאי דליכא שם איסור (מחמדי התורה).

בשאלה האיך קיים רשב"י את המצות במערה

איך קיים רשב"י את המצוות ובפרט סעודת שבת דאמר באדרא "כל ימי לא בטילנא תלת סעודתו דשבתא" האיך אמר לא ביטל. והאיך קיים אכילת מצה בליל פסח ושאר דברים שצריכים פת (שו"ת רב פועלים חלק א יור"ד סימן נב).

תירוץ א: אונס רחמנא פטרא כיון שבאותם שנים שנתחבא מפני המלכות מסכנת מות פטור מג' סעודות ואכילת מצה ומרור בפסח וכל המצוות של קיים ולא נחשב כביטול (שו"ת רב פועלים חלק א יור"ד סימן נב).

תירוץ ב: על פי מה דאיתא במדרש תלפיות (אות ה' ענף חרוב) כתב שחכם אחד שקיבל מהזקנים איש מפי איש עד רשב"י שאילן חרובים שהיה לרשב"י במערה היה מתהפך בערב שבת לאילן תמרים, **ומ"ט בערב שבת** דאמרו בברכות (יב, א) דאם בירך ברכת המזון על תמרים יצא ידי חובה כיון דמיזן זין (וכ"ה בשו"ע רח, יז) וכתב הפמג"ד (רעג א"א ס"ק מו) דלפי זה אפשר לצאת ידי חובת קידוש במקום סעודה, **ולפי זה אפשר לומר** שהחרובים נהפכו לתמרים כדי שיוכל לקיים סעודת שבת בתמרים (ספר בירורי חיים חלק ג' עמוד תתנג).

סדר התפילות

תחנון

ערב ל"ג בעומר: אין נופלים בתפילת מנחה על פניהם לאמירת תחנון (משנ"ב תצג ס"ק ט).

ל"ג בעומר: אין אומרים תחנון (שו"ע תצג ב בשם מהרי"ל).

"אל ארך אפים"

כשל"ג בעומר חל ביום שני או חמישי אומרים "אל ארך אפים" בפתיחת הארון

"למנצח"

נוסח אשכנז: אומרים למנצח, **והטעם:** משום דסבירא ליה שאומרים למנצח אף ביום שאין אומרים תחנון (פמ"ג תצג בא"א ס"ק ג).

נוסח ספרד: אין אומרים דסבירא ליה שלא אומרים "למנצח" ביום שאין תחנון (שלחן הטהור).

רשב"י – בר יוחאי אשרי יולדתך

לידתו - אביו יוחאי היה משבט יהודה והיה מגדולי הדור, אשתו של יוחאי שרה מזרע נשיאים ומזרעו של הלל הזקן, ותהי שרה עקרה ולא נפקדה בבנים, עלה בדעת יוחאי הצדיק לגרשה או לישא אשה אחרת עליה וציוה לשדכן לחפש לו אשה, לאחר זמן נודע הדבר לשרה אשתו ולא אמרה לו דבר רק הרבתה לצום ולתת צדקה ומתפללת יום יום ותבכך הבכי גדול לפני ה' והשם שמע לקולה.

חלומו של יוחאי: בליל ראש השנה ויחלום יוחאי חלום, ובחלום הוא עומד ביער גדול מלא אילנות מהם רעננים הנותנים פירות, ומהם יבשים, והוא נשען על אילן יבש וישא עיניו וירא והנה איש מידה מראהו נורא מאד ועל שכמו נאד אחד מלא מים ויעבור בכל היער וישקה כמה מהאילנות היבשים וכמה אילנות עבר עליהם והניחם כמו שהם יבשים ולא השקה אותם הגיע עד האילן אשר נשען עליו יוחאי ויוציא מחיקו צלוחית אחת קטנה מלאה מים חיים טהורים וישקה את האילן אשר נשען עליו יוחאי ויברכהו אז ראה יוחאי כי שרתה ברכה באותם מעט מים וגאו מאד ויכסו את

כל סביבות האילן שנשען עליו ואז תיכף נשא האילן פרי תפוחים גדולים ויקרים וסביבם מלא עלים רעננים ויגדל האילן עד מאד בסעיפים ופארות ועלים ופירות נותנים ריח חזק למרחוק וישמח יוחאי מאד על המראה אשר ראה בחלומו ויקץ משנתו מתוך שמחה ובכן צודק הכתוב "מושבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה".

ויספר את החלום לאשתו ויאמר לה חלום חלמתי ופתרונו לדעתי פשוט הוא היער הוא העולם והאילנות הן הנשים מהן נותנות פירות ומהן עקרות כאילנות יבשים ובראש השנה נפקדות יש מהן להוליד ויש מהן נשארות עקרות ואת ביתי היא האילן שהייתי נשען עליו והשקו אותי ממעון הברכה להוליד בנים צדיקים וחכמים ואמנם דבר אחד נשאר לי להבין בפתרון חלומי מדוע כל האילנות השקה אותם מהנאד והאילן שהייתי נשען עליו השקהו מהצלוחית לא קודם לכן ולא אחר כך רק את האילן שהייתי נשען עליו השקה מהצלוחית ותאמר לו אשתו תמיהתך תמיהה ובכן הרשני לילך אצל הקדוש רבי עקיבא להגיד לו את החלום והוא יגיד לנו את פתרונו ויאמר לה טוב הדבר שנינו יחדיו נלך אליו ונספר לו את החלום והוא ברוח הקודש אשר האציל אותו האלוקים יגיד לנו את פתרונו ותאמר לו טוב הדבר.

ויהי במוצאי ראש השנה הלכו שניהם יחדיו אצל התנא הקדוש רבי עקיבא ויספר לו יוחאי את חלומו ויפתור לו כאשר פתר יוחאי ואמנם הודיעו סיבת השקאת אותו אילן רק מהצלוחית ויאמר לו דע יוחאי כי חלומך הוא משל על הנשים היולדות והעקרות ואשתך שרה היא מהעקרות שאי אפשר לה להוליד בשום אופן ורק ע"י תפילותיה ורוב דמעותיה אשר שפכה לפני ה' הם שזיכו אותה שנהפכה מעקרה ליולדת והצלוחית שראית היא הצלוחית של דמעותיה שנאספו ומהן השקוה ורווה להוליד לך בנים ולכן לא השקו מאותה צלוחית שום אילן אחר רק אותו אילן שנשענת עליו הרומז על אשתך.

ויאמר רבי עקיבא אל שרה הנך הרה בזאת השנה ותלדי בן שיאיר לישראל בחכמתו ובמעשיו, וישמחו יוחאי ושרה אשתו מאד מדברי רבי עקיבא וילכו לביתם לשלום, וידע יוחאי את אשתו ותהר ותלד בן ביום חג השבועות שבו ניתנה תורה לישראל והבית נתמלא אורה מההוד וההדר שהיה חופף עליו וידעו כל רואיו כי ברכה בו ויאיר לישראל אור גדול וישמחו הוריו בו מאד ויהללו את ה' ויחלקו צדקות ויעשו סעודה ומשתה גדול ביום מילתו ויקרא את שמו **שמעון** כי שמע ה' לקול תפילות אמו ולקול בכיותיה.

שמירה על ר' שמעון: מהיום ההוא נתנו עיניהם עליו לשומרו מכל טומאה ולגדלו בקדושה ובטהרה ומעת החל לדבר הרגילוהו רק בדברים שבקדושה פסוקים ומאמרים ובהיותו בן חמש שנים מסרוהו לבית אולפנא שהעמיד רבן גמליאל בירושלים והיה כמעיין המתגבר.

רבותיו של רשב"י: ובהיותו ילד קטן כבר היה שואל שאלות בדיני תורה להתנאים הגדולים רבי יהושע בן חנניא ורבן גמליאל ואותו תלמיד הבחור שמעון בר יוחאי היה מגדולי התנאים בסוף הדור הרביעי עיקר פעולתו היה בשנים ג' אלפים הת"צ לבריאת העולם נוסף למאות דברי תורתו בהלכה ובאגדה שבתלמוד בבלי חיבר גם את מדרשי ההלכה מכילתא דרשב"י לספר שמות וספרי לספרים במדבר דברים וכן את החיבור הענק בחכמה האלוקית ספרי הזוהר רשב"י היה חתנו של התנא הקדוש רבי פנחס יאיר רבינו נפטר ל"ג בעומר ג' אלפים (ספר נחלת אבות לר"י משאש זצ"ל ח"ג דרוש קמו אבות פ"ג בשם ספר מעשיות כת"י).

פטירת רשב"י

באותו יום שר' שמעון עמד להסתלק מן העולם והיה מסדר עניניו התכנסו חבריו לבית רשב"י עד שהיו יושבים, פקח רבי שמעון את עיניו וראה מה שראה והקיפה אש בבית, ישב רבי אבא מאחרוי כתפיו של רבי שמעון ור"א לפניו.

אמר רבי שמעון הרי עתה שעת רצון היא, ואני מבקש להכנס הלא בושה לעולם הבא, והרי דברים קדושים שאינם גלוים עד עכשיו ברצוני לגלות לפני השכינה, שלא יאמרו כי בגריעות הסתלקתי מן העולם ועד עתה היו הדברים צפונים בליבי.

אמר רבי אבא, אני כתבתי את הדברים בחושבי לכתוב יותר, ולא משעתי כלום, ולא הרימותי ראשי, שהאור היה רב, ולא יכלתי להסתכל, כל אותו היום לא פסקה האש מן הבית, ולא היה מי שיגיע אליו, שלא יכלו לגשת אליו, שהאור והאש היו סביבו כל אותו יום התנפלתי על הארץ וגעיתי.

לאחר שהאש הלכה, ראיתי את המאור הקדוש קודש הקודשים שנסתלק מן הועלם, שוכב מעוטף על ימינו, ופניו שוחקות, קם רבי אליעזר בנו לקח את ידיו ונשקו, ואני ליקקתי את העפר שתחת רגליו.

רצו החברים לבכות ולא יכלו למלל, פתחו החברים בבכיה, ורבי אליעזר בנו נפל שלוש פעמים ולא יכל לפתוח פיו, לאחר שיצאה המיטה עלתה באויר, ואש ליהטה לפניו, ואז שמעו קול שאומר "הכנסו ובואו והצאספו להילולא של רבי שמעון" ע"כ.

סדר לויתו של רשב"י

בשעה שליוו בית ישראל את מיטתו של רשב"י עברו ליד הכפר ציפורי הסמוכה למירון ובני ציפורי לא הניחו לנושאי המיטה לעבור ממקומום מאחר ורצו שרשב"י יהיה קבור אצלם, עמדו בני ציפורי ומקלות בידיהם מחד גיסא ובני מירון עמדו וצוחו מאידך גיסא שהם רוצים את רשב"י אצלם, אדהכי והכי התרוממה המיטה באויר ואש לחכה סביבותיה והלכה המיטה בעצמה למקום מנוחתה באת"ק מירון.

באותה שעה יצאה בת קול ואמרה "עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון" (הגה"צ רבי אשר מרגליות הילולא דרשב"י מביא בהזוה"ק פרשת האזינו אידר"א רצו ,ב).